

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

VI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 17–18 березня 2016 року)

Суми

Сумський державний університет

2016

релігійними мотивами перекладачам слід дотримуватися окремих правил, наприклад, цитати з Біблії перекладаються за канонічним текстом, використовуючи готові фрагменти з тексту Біблії, не вдаючись до імпровізації, біблійні імена та топоніми, що зустрічаються, перекладаються традиційними еквівалентними відповідниками.

Синодальний переклад, хоча, був і не зовсім чіткий, проте він мав велике значення для народу, його духовного розвитку.

ПИТАННЯ ПЕРЕКЛАДНОСТІ З ПОЗИЦІЙ КОНЦЕПЦІЇ ВАЙСГЕРБЕРА

Рудич В.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Жулавська О. О.

Принцип перекладності є основою професійного світогляду перекладача. Дослідження проблеми перекладності є одним з основних напрямків розвитку сучасної науки про переклад.

Мова перекладу, якій власних ресурсів у тій чи іншій сфері бракує і яка змушена вдаватися до запозичень, є багатою на варваризми, семантичні зсуви, ламання синтаксису, стилістичні натяжки тощо. Впроваджуючи нові поняття і слова для них, нові контексти й стилістичні нюанси, перекладачі збагачують і творять мову.

Можливість перекладу з будь-якої мови на іншу пояснювалася єдністю законів мислення за різноманітності способів вираження.

Відомий німецький мовознавець, засновник сучасного європейського неогумбольдтіанства – Йоганн Лео Вайсгербер вважає, що словниковий запас конкретної мови включає в цілому, разом із сукупністю мовних знаків також і сукупність понятійних розумових засобів, якими володіє мовне співтовариство, і в міру того, як кожен носій мови вивчає цей словник, всі члени мовної спільноти опановують цими розумовими засобами. У цьому значенні можна сказати, що можливість рідної мови полягає в тому, що вона містить у своїх поняттях певну картину світу і передає її всім членам мовної спільноти» [2, 90].

На основі вчення В. Гумбольдта про внутрішню форму мови Лео Вайсгербер побудував свою теорію мовної картини світу (Weltbild der Sprache) [1, 78].

На думку Вайсгербера, основна функція мови – це утворення «проміжного світу», і саме через нього людина сприймає дійсність. Різноманітне членування мовного складу в специфічних для окремих мов семантичних полях, свідчить про те, що кожна рідна мова кожного народу має «обов'язковий для даного мовного колективу проміжний світ» що формує його картину світу.

Терміном «картина світу» Л. Вайсгербер користувався вже у своїй програмній монографії «Рідна мова та формування духу», але в ній він ще не відносив його до мови як такої. Він зазначав у ній лише на стимулюючу роль мови по відношенню до формування у людини єдиної картини світу.

Згідно з дослідженнями Вайсгербера: «мова дозволяє людині об'єднати весь досвід в єдину картину світу і змушує його забути про те, як раніше, до того, як він вивчив мову, він сприймав навколишній світ» [2, 94].

Мовна картина світу - це історично складена в повсякденній свідомості даного мовного колективу і відображена у мові сукупність уявлень про світ, певний спосіб концептуалізації дійсності. Реконструкція мовної картини світу складає одну з найважливіших завдань сучасної лінгвістичної семантики.

Мова з давніх часів досліджувалася в граматичному і філософському аспектах, однак початок мовознавства відносять лише до 1800 року, адже лише тоді стали досліджуватися з наукової точки зору факти спорідненості та відмінності мов, які до того сприймалися швидше інтуїтивно. Тому і неможливо досягнути у всій глибині різноманітні факти, пов'язані з мовою без порівняння мов.

Можливості мови для конкретного народу полягають в тому, що в мові закладені всі засоби мислення і вираження (звукові форми, поняття, синтаксичні категорії і форми їх вираження). Із загального володіння мовою члени одного мовного співтовариства черпають значну однорідність основ мислення і форм вираження, яка потім робить можливим і спілкування між різними людьми.

Володіння іноземною мовою вимагає вміння мислити цією мовою. Переклад з однієї мови на іншу перетворює на важке ремесло не відмінність у звуках, а змістовну сторону, яку неможливо або дуже

складно перелити з образу думки однієї мови в образ думки іншої мови, не підмінюючи переклад словами, близькими до еквівалентів.

Отже, варто зазначити, що існують різні мови і різні граматики, але існує тільки одна логіка. Один і той же розум проявляється в різних народів та індивідуумах, відповідно до їхньої фізичної організації, оточуючого світу, стану їхньої культури і перекласти з однієї мови на іншу можна найрізноманітнішим чином. Однак при цьому переклад без спотворення самої переданої думки неможливий.

1. Федоров А. В. Проблеми перекладознавства. — Київ: Вища освіта, 1982. — 145 с.
2. Вайсгербер Л. Родной язык и формирование духа. — Москва. М. : Едиториал УРСС, 2004. — 406 с.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ДІЛОВИХ ЛИСТІВ

Сокрута Ю.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук доцент Жулавська О. О.

Ділове спілкування, як частина людської діяльності стає об'єктом чисельних досліджень і успіх усіх міжнародних бізнес-проектів залежить не тільки від професійних основ діяльності, але й від комунікативної компетенції. Ділові листи – це документи, що складаються від імені юридичної особи та мають юридичну силу. Діловий лист – це будь-який за змістом документ, котрий пересилається поштою та вирішує організаційні питання, правові проблеми, а також питання економічних взаємин.

Англомовний діловий лист складається з кількох компонентів. Це так звана шапка або “*heading*”, до якої входить назва фірми, дата і т.п.; “*greeting*” (*Dear Sir, Dear Mrs. Gillian, Dear Kovalenko*), що відкриває рядки, ініціального параграфа (*I answer to your letter...*), “*the body*” (лист із викладом питання), “*the closing paragraph*” (*Thank you...*), закінчення (*sincerely yours, kind regards, truly yours*).

Перекладаючи англомовний діловий лист слід пам'ятати, що він має свою власну структуру. Увесь текст англомовного ділового листа поділяється на абзаци без використання червоного рядка.